

Міністерство освіти і науки України

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНІЙ
УНІВЕРСИТЕТ

До видавництва й у світ дозволяю
Проректор

І.П.Гладкий

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання курсової роботи з дисципліни
«Економіка міжнародних автомобільних перевезень»
для студентів спеціальності 056 «Міжнародні економічні відносини»

Всі цитати, цифровий, фактичний
Матеріал і бібліографічні відомості
Відповідає стандартам

Затверджено
методичною радою
університету
протокол № ____ від _____

Укладачі:

Попова А.М.

Відповідальний за випуск:

Горовий Д.А.

Харків ХНАДУ 2016

Укладачі: Попова А.М.

Кафедра міжнародної економіки

Навчальна дисципліна «Економіка міжнародних автомобільних перевезень» належить до нормативних дисциплін циклу природничо-наукової та загальноекономічної підготовки фахівців галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за напрямом 056 «Міжнародні економічні відносини».

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у майбутніх економістів системи теоретичних знань та практичних навичок у галузі міжнародних автомобільних перевезень та підготовка фахівців до самостійного рішення виробничих функцій та типових задач у галузі економіки транспортних процесів при міжнародному сполученні.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є педагогічно-адаптована система понять про процес організації автомобільних перевезень у міжнародному сполученні, забезпечення його нормативно-правовою базою з відповідним економічним обґрунтуванням.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є: формування у студентів глибокої теоретичної підготовки в галузі економіки транспортного обслуговування зовнішньої торгівлі, що дозволить майбутнім фахівцям орієнтуватися в потоці науково-технічної інформації та забезпечить їм можливість використання досягнень науково-технічного прогресу в своїй практичній діяльності; ознайомлення студентів із сучасними методами організації перевізних та перевантажувальних процесів на різних видах транспорту, оптимізації перевезень в сфері обертання та сфері транспорту, раціонального використання транспортних засобів і вибору раціонального типу рухомого складу.

У результаті вивчення дисципліни у студентів сформується знання, вміння і навички щодо:

- основних понять, об'єктів, методів та моделей зовнішньоторговельних транспортних операцій;
- існуючих науково-технічних засоби реалізації процесів транспортного забезпечення зовнішньої торгівлі;
- вирішення питань ефективного використання рухомого складу з урахуванням міжнародних норм та правил перевезень вантажів, формування раціональних схем та методів перевезень,

комплексного управління і координації робіт усіх видів транспорту при міжнародних перевезеннях;

- формулювати основні техніко-економічні вимоги до технічних об'єктів транспорту, що досліджуються;

- використовувати методи наукового дослідження технічних об'єктів.

Викладання курсу передбачає проведення лекцій, практичних занять, виконання курсової роботи та індивідуально-консультативні заняття. Певна частина програмного матеріалу має бути засвоєна студентами в процесі самостійної роботи, виконання тестових, розрахунково-аналітичних завдань і розгляду проблемних ситуацій.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ЩОДО КУРСОВОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІКА МІЖНАРОДНИХ АВТОМОБІЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ»

1.1. Вимоги до курсової роботи з дисципліни «Економіка міжнародних автомобільних перевезень»

Тематика курсових робіт визначається кафедрою міжнародної економіки відповідно до змісту і завдань навчальної дисципліни «Економіка міжнародних автомобільних перевезень». Ця тематика повинна бути актуальною і тісно пов'язаною з вирішенням практичних і фахових завдань. Студентам надається право вільного вибору теми роботи із запропонованого кафедрою переліку. Вони також можуть пропонувати самостійно обрану тему або тему з переліку у власному формуванні.

Курсова робота або її окремі розділи можуть стати в подальшому темою наукової роботи, складовою частиною дипломної роботи. Якість виконання курсової роботи є достатнім показником рівня навченості та наукової підготовки студента.

Курсова робота з дисципліни «Економіка міжнародних автомобільних перевезень» виконується, як правило, на п'ятому курсі. Її підготовка спрямована на оволодіння навиками самостійного аналізу монографічної, журнальної та іншої наукової літератури з відповідної тематики, на формування вміння добирати необхідний матеріал, систематизувати його й робити відповідні висновки, враховуючи при цьому актуальний стан навколишнього природного середовища та соціально-економічні зміни, які відбуваються у нашому суспільстві на сучасному етапі, нові підходи в технічному забезпеченні та тенденції його розвитку.

1.2 Загальна схема й особливості підготовки та захист курсової роботи з дисципліни «Економіка міжнародних автомобільних перевезень»

У загальній схемі підготовки та захисту курсової роботи з дисципліни «Економіка міжнародних автомобільних перевезень» можна вирізнити такі принципові етапи:

- складання змісту і робочого плану робіт;
- робота з літературними, іншими джерелами та збір і підготовка вихідної інформації;
- техніко-економічні розрахунки та дослідження (за наявності);
- узагальнення, аналіз і інтерпретація матеріалу;
- остаточне написання та оформлення робіт;
- захист робіт.

Чітке дотримання термінів виконання роботи дозволить своєчасно завершити курсову роботу, врахувати зауваження керівника, усунути недоліки, здати її на кафедру міжнародної економіки та вийти на захист.

Основна вимога до курсової роботи – її науковість, що передбачає творчий підхід до написання обраної теми, правильне та глибоке висвітлення усіх аспектів, усвідомлення результатів дослідження та вміння роботи узагальнення, висновки та рекомендації щодо вдосконалення досліджуваної проблематики. Науковість курсової роботи визначається науково-теоретичним рівнем і практичною значимістю. У курсовій роботі необхідно не тільки розкрити тему, описати матеріал, але й отримати інформацію соціально-економічного, культурного та світоглядного характеру.

Отримавши тему, студент повинен проконсультуватися з науковим керівником щодо змісту роботи, плану і строків її виконання. При цьому формується попередній варіант змісту роботи за її розділами, у якому необхідно зазначити найважливіші питання, що підлягають висвітленню.

Далі переходить до ознайомлення з літературними, інформаційними і фондовими (архівними) джерелами та початкової обробки їх матеріалів.

Ознайомлення з літературними друкованими матеріалами треба починати з бібліотечних систематизованих (джерела за прізвищами авторів у алфавітному порядку) і предметних (джерела за галузями науки) каталогів. Крім того, необхідно використати спеціальні реферативні видання, у яких наводяться відомості не

лише про книги, збірники і праці за титульною назвою, але і про окремі статті, вміщені в цих виданнях і наукових журналах.

Важливо використовувати статистичні матеріали. Одне з найбільш доступних джерел інформації зі статистики різних галузей економіки України – статистичні щорічники, більшість яких видається кожного року на рівні держави, областей та великих міст.

Для ознайомлення з сучасними публікаціями вітчизняних і зарубіжних авторів, пов'язаними з темами робіт, доцільно також скористатися базами даних комп'ютерної мережі.

Відібравши необхідні літературні джерела, приступають до їх початкової обробки, вибираючи відомості щодо бібліографічного опису кожного джерела та іншу потрібну вихідну інформацію. Таку обробку можна робити на спеціальних картках, які використовуються у бібліотечних каталогах. У процесі накопичення карток їх можна класифікувати (розкладати) за певною ознакою (алфавітною, тематичною, хронологічною тощо) як для поточного використання змісту джерел у тексті робіт, так і для наступного остаточного оформлення переліку посилань за списком використаних джерел, що містить їх бібліографічні описи.

Загалом увесь матеріал, накопичений при опрацюванні всіх видів використаних джерел, класифікується за розділами роботи. При цьому доцільно одразу створити набір вихідних тематичних комп'ютерних файлів за змістом кожного розділу з розміщенням текстових, табличних, графічних, картографічних та інших підготовлених матеріалів у відповідних типах файлів.

Після вивчення літературних джерел, збору та підготовки необхідної вихідної інформації треба вже детально продумати зміст роботи, який повинен чітко відповідати назві теми, і створити остаточний варіант змісту, розписаний у вигляді розділів та їх пунктів або пунктів і підпунктів цих розділів. У кожному конкретному випадку цей зміст буде індивідуальним, але основна частина будь-якої роботи завжди повинна складатися з вступу, кількох розділів, висновків, переліку посилань, а також, при необхідності, додатків.

У процесі написання роботи у разі необхідності студент звертається до наукового керівника за консультаціями. Керівник

проводить індивідуальні консультації для студентів за відповідним графіком, встановленим кафедрою.

Найбільш відповідальним етапом у виконанні робіт є аналіз, інтерпретація та узагальнення матеріалу. Потрібно навчитися відбирати з масиву даних некоректні результати визначень, подавати та аналізувати накопичені інформаційні бази за допомогою статистичних та інших методів. Інтерпретація матеріалу повинна ґрунтуватися на знанні загальних положень та закономірностей, які встановлені у регіональній економіці.

Роботи не повинні бути чисто реферативними. Просте і безсистемне нагромадження фактів і виписок без їх осмислення і узагальнення є малоефективним з точки зору підготовки майбутнього фахівця. Треба прагнути на конкретному фактичному матеріалі та матеріалах досліджень попередників зробити власні узагальнення і сформулювати висновки щодо конкретного об'єкта і предмета досліджень.

Важливою вимогою до робіт є їх правильне літературне (грамотність, стиль викладу) і технічне оформлення. Як правило, етап остаточного написання і оформлення робіт складається із двох стадій. Спочатку готують чорновий варіант роботи. Після його перевірки науковим керівником текст доробляється з урахуванням зауважень і робота оформлюється у чистовому переплетеному варіанті.

Захист курсової роботи відбувається відповідно із затвердженим кафедрою графіком у присутності членів комісії.

Для публічного виступу студенту надається 10–15 хвилин. Студент зобов'язаний відповісти на запитання членів комісії та присутніх, дати аргументовані роз'яснення.

Виступ студента на відкритому засіданні комісії із захисту курсової роботи з дисципліни «Економіка міжнародних автомобільних перевезень» містить у собі:

- чітке формулювання проблеми;
- обґрунтування її актуальності;
- визначення мети та завдання досліджуваної тематики;
- відомості про структуру роботи;
- викладання автором основних результатів.

Рішення про оцінку курсової роботи за національною шкалою приймається на закритому засіданні комісії.

Критеріями оцінки є теоретичний рівень, новизна, практична значимість рекомендацій, уміння вести публічну дискусію, аргументовано захищати свою концепцію та висновки.

Критерії оцінки курсової роботи.

Підсумкову, диференційовану за національною шкалою, оцінку роботи визначає комісія. Її рішення є остаточним і оскарженню не підлягає. Якість виконаної роботи оцінюється за рядом показників:

- актуальністю обраної теми;
- чітким формуванням мети і завдань роботи;
- структурою і логікою побудови плану;
- якістю і глибиною наукового, теоретичного, методологічного та практичного аналізу заданої проблеми;
- наявністю критичного огляду літературних джерел та наукової полеміки;
- дотриманням вимог до оформлення;
- наявністю та інформаційною змістовністю ілюстративних матеріалів до захисту;
- змістовністю доповіді студента про основні результати курсової роботи;
- повнотою, правильною та чіткою відповіддю на запитання членів комісії;
- зауваженням і пропозицією, що містять у відзиві наукового керівника.

Відмінно. Курсова робота є бездоганною; містить елементи наукової новизни; має практичне і пріоритетне значення; доповідь логічна і стисла, проголошена вільно, із знанням справи; відзив позитивний; відповіді на запитання членів комісії правильні.

Добре. Тема роботи розкрита, але мають місце недоліки не принципового характеру: в теоретичній частині поверхово проаналізовані літературні джерела; елементи новизни та практичного значення не наведені; недостатньо використані інформаційні матеріали регіональної економіки; доповідь логічна проголошена вільно; відповіді на запитання членів комісії в

основному правильні; робота оформлена в межах встановлених вимог.

Задовільно. Тема роботи в основному розкрита, але мають місце недоліки змістовного характеру: нечітко сформульовані мета курсової роботи; аналіз наукової полеміки відсутній; в аналітичній частині є надлишок елементів описовості; добір інформаційних матеріалів (таблиці, схеми, карти, графіки) не завжди обґрунтовані; заходи і пропозиції, що містяться у другому та третьому (тематичному та пріоритетному) розділах обґрунтовані не переконливо; відзив містить зауваження; доповідь прочитана за текстом; не всі відповіді на запитання членів комісії правильні або повні; є зауваження щодо оформлення роботи.

Незадовільно. Не чітко сформульована мета роботи. Не має зв'язку між розділами роботи, тобто погано пов'язані між собою; відсутній критичний огляд сучасних літературних та фондових джерел; аналіз зроблено поверхнево, переважає описовість замість системності та глибини; запропоновані заходи неефективні, техніко-економічне обґрунтування неповне. В оформленні роботи мають місце недоліки. Ілюстрації до захисту відсутні. Доповідь прочитана за текстом. Відповіді на запитання членів комісії неправильні або не чіткі та неповні.

Робота до захисту не допускається. Подається готова робота науковому керівнику на перевірку або її частини на будь-якому етапі підготовки чи проходження з порушенням встановлених термінів; написана на тему, яка своєчасно не була затверджена; виконана не самостійно, структура не відповідає встановленим вимогам. Зміст роботи не розкриває її мети. Недбало оформлена. Відсутній відзив наукового керівника та інші суттєві недоліки, за якими не допускається до захисту курсова робота.

У цьому випадку, коли студент на захисті отримає незадовільну оцінку, комісія приймає рішення про повторний захист або про зміну теми курсової роботи.

1.3. Структура курсової роботи з дисципліни «Економіка міжнародних автомобільних перевезень»

Роботи поділяються на вступну частину, основну частину та додатки. Вступна та основна частини, у свою чергу, поділяються на власні структурні елементи, а додатки вирізняють лише за необхідності в них.

До вступної частини входять такі структурні елементи:

- титульний аркуш;
- зміст;
- вступ;
- основна частина;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки.

2. ФОРМУВАННЯ ЗМІСТУ СТРУКТУРНИХ ЕЛЕМЕНТІВ КУРСОВОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІКА МІЖНАРОДНИХ АВТОМОБІЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ»

Титульна сторінка. З титульного аркуша починається нумерація сторінок, номер сторінки не проставляється.

Дотримання державних стандартів є обов'язковим. У курсових роботах зазначають повну назву навчального закладу та його відомчу підпорядкованість, факультет, кафедру, на якій виконана робота, назву роботи, дані про студента та наукового керівника, місто та рік подання роботи до захисту. Скорочень у назві навчального закладу та назві роботи не допускається.

Зміст (план) подають на початку роботи. Він включає найменування всіх структурних розділів та підрозділів роботи (якщо вони мають заголовки) та нумерацію їх початкової сторінки. Пам'ятайте, що заголовки у Змісті та заголовки розділів, підрозділів, параграфів у тексті роботи мають бути ідентичними. Їх не можна скорочувати або подавати в іншій редакції.

У вступі розкриваються:

- актуальність і доцільність роботи;
- значимість наукової проблеми;
- аргументується наукова новизна теми.

Визначається:

- об'єкт дослідження;
- предмет дослідження;
- мета;
- завдання роботи.

Актуальність теми визначається у її зіставленні з широким колом подібних попередніх досліджень з урахуванням необхідності застосування нових наукових підходів до її аналізу та узагальнення.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і вибране для вивчення.

Предмет дослідження – вузька частина об'єкту дослідження, проблемне коло питань, що досліджується у роботі.

Визначаючи об'єкт, треба знайти відповідь на запитання: що розглядається? Предмет визначає аспект розгляду, дає уявлення про зміст об'єкта дослідження, про те, які нові відношення, властивості, аспекти й функції об'єкта розкриваються. Інакше кажучи, об'єкт виступає те, що досліджується, а предметом – те, що в цьому об'єкті має наукове пояснення

Мета і завдання дослідження визначаються на основі актуальності обраної теми та з визначенням кінцевого результату роботи. Сукупність усіх завдань має дати уявлення про те, що необхідно зробити для досягнення мети. Кожне поставлене завдання має бути розв'язано й описано в роботі у вигляді аналізу, висновків та рекомендацій.

Обсяг вступу не повинен перевищувати 3-х сторінок комп'ютерного тексту.

Основна частина роботи поділяється на 3 розділи. Вони повинні бути логічно пов'язаними і мати відповідні висновки. Перший розділ присвячують теоретико-методичним питанням з досліджуваної теми.

Перший розділ (рекомендовано 2-3-підрозділи) обсягом 5-10 сторінок комп'ютерного тексту, викладеного у двох-трьох підрозділах, повинен включати 3 підрозділи та містити :

- виклад основних теоретичних положень, що визначають сутність і зміст предмета досліджуваної теми, з огляду на цілі й завдання курсової роботи;

- розгляд різних точок зору провідних фахівців з досліджуваних питань на основі аналізу літературних та інших інформаційних джерел;

- визначення пріоритетних питань, що підлягають першочерговому розв'язанню.

Другий розділ курсової роботи (рекомендовано 2-3-підрозділи) передбачає аналіз стану досліджуваної проблеми, мета якого – отримання обґрунтованих даних, що дають змогу розв'язати проблемні питання в цілому та їхні можливі варіанти. Доцільно провести аналіз динаміки показників за три роки, порівняти їх з середньогалузевими, нормативними, еталонними. Дані аналізу мають відповідати часу, цінам, методиці розрахунку. Результати аналізу оформляються у вигляді таблиць, графіків, діаграм. У цьому розділі студент повинен показати уміння пов'язувати теоретичні положення з результатами розрахунків і розробити рекомендації. Тут слід чітко розділити джерела походження використовуваної в процесі аналізу інформації: отриманою з літературних джерел або з документів об'єкту дослідження або отримані в результаті власних розрахунків, експериментів, досліджень. Розділ завершується стислим викладом результатів аналізу і шляхів підвищення ефективності маркетингової діяльності підприємства.

Об'єм другого розділу 10-15 сторінок.

У третьому розділі на основі отриманих результатів розглядаються пропозиції, рекомендації, заходи щодо досягнення цілей згідно з темою курсової роботи (рекомендовано відокремити 2-3-підрозділи). При цьому студент повинен виявити самостійність та ініціативу. У цьому розділі визначаються обумовлені результатами дослідження тенденції в динаміці досліджуваних проблем і явищ, обґрунтовуються прогностичні оцінки щодо перспектив розвитку досліджуваних процесів. Невід'ємною частиною обґрунтування запропонованих заходів є розрахунок економічної доцільності і ефективності.

Обсяг третього розділу має становити орієнтовно 10 сторінок комп'ютерного тексту. Обсяги другого і третього розділів можуть взаємно доповнюватись.

У висновках до розділів стисло підсумовують результати дослідження. Тут вміщують висновки і пропозиції, що показують, якою мірою досягнуто мету дослідження і вирішено завдання, поставлені у вступі.

Висновки є завершальним етапом виконаної студентом курсової роботи. Вони повинні містити:

- короткі підсумки за результатами наукового дослідження та прикладного аналізу об'єкта дослідження з наведенням позитивних і негативних сторін, а також нереалізованих можливостей;
- перелік заходів, спрямованих на розв'язання проблеми, підвищення ефективності об'єкта дослідження;
- отримані якісні та кількісні показники;
- можливі варіанти реалізації запропонованих у курсовій роботі заходів.

Перелік посилань. Перелік використаних джерел, на які будуть посилання у роботі, потрібно ретельно відбирати за тематикою курсової роботи. По-перше, до переліку необхідно включати лише ті джерела, які змістовно безпосередньо пов'язані з текстом робіт, у т.ч. шляхом використання цитат, оглядів, посилань на використані дані, методики, моделі інших авторів чи порівняння з ними. У жодному випадку не потрібно створювати перелік джерел «для їх численності», навіть якщо виконавці робіт ознайомились із певними джерелами, на які відпала необхідність у безпосередньому посиланні в останньому варіанті тексту.

По-друге, варто намагатися посилатися на останні за терміном видання у певних тематичних публікаціях. Посилання на більш ранні видання таких публікацій доцільно робити, якщо в них подано матеріал, якого немає в останньому виданні, включаючи випадки, коли в роботах виконавцями простежується розвиток поглядів, підходів.

У додатках рекомендується розміщувати допоміжний матеріал (початкові дані про роботу підприємств, розрахунки на ЕОМ, блок-схеми, анкети і так далі), документи про апробацію і використання на практиці. Додатки розташовуються в порядку появи посилань в

тексті. Якщо їх багато (більше 10), то вони об'єднуються по видах: первинна документація, статистичні дані; вихідні дані про роботу підприємства; документи про апробації і впровадження.

3. ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІКА МІЖНАРОДНИХ АВТОМОБІЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ»

3.1. Загальні рекомендації

Усі роботи виконуються, компонуються і виводяться на друк комп'ютерним способом за допомогою текстового редактора Microsoft Word (версія Word 97 для Windows або такі версії, формат файлів «Документ Word») в операційній системі Windows на одній стороні аркуша формату А4 (210x297 мм). Для таблиць та ілюстрацій допускається використання аркушів формату А3 (297x420 мм), які переплітаються у складеному вигляді.

Текст робіт друкується шрифтом Times Roman розміром 14 pt з полуторним міжрядковим інтервалом та абзацним відступом 1 см (зображення шрифту звичайне, вирівнювання за шириною рядка, позиція табуляції 1 см, заборона «рядків, що висять», автоматичне розставлення переносів за винятком слів великими літерами, ширина зони переносу 0,63 см).

Край сторінки за книжної орієнтації аркушів А4 та альбомної орієнтації аркушів А3 (див. початок цього пункту): верхній і нижній – по 2 см, лівий – 3 см, правий – 1,5 см. За альбомної орієнтації аркушів А4 краї становлять: лівий і правий – по 2 см, верхній – 3 см, нижній – 1,5 см, при цьому аркуш щойно зазначеної орієнтації переплітається за умови повороту проти часової стрілки на дев'яносто градусів.

Загальний обсяг робіт у цілому залежить від тематики. У цілому цей обсяг, без урахування таблиць та ілюстрацій, розміщених на окремих аркушах, та переліку посилань, орієнтовно рекомендується у межах 25–30 сторінок.

3.2. Нумерація

У роботах нумерацію сторінок, розділів, пунктів, підпунктів, ілюстрацій, таблиць та формул виконують арабськими цифрами без знака «№» шрифтом Times Roman розміром 14 pt звичайного зображення. Номери усіх сторінок робіт, крім титульного аркуша, проставляють у верхньому правому куті аркуша без крапки в кінці.

Ілюстрації і таблиці на окремих сторінках, а також додатки (за їх наявності) включаються до загальної нумерації сторінок робіт.

Пункти нумерують у межах кожного розділу. Номер пункту складається з номера розділу та порядкового номера пункту. Усі вони відокремлюються між собою крапкою, але в кінці повного номера пункту крапка не ставиться (наприклад, «3.4» – четвертий пункт третього розділу).

Підпункти нумерують у межах кожного розділу і пункту. Номер підпункту складається з номера розділу, пункту та порядкового номера підпункту, відокремлених крапкою але без крапки в кінці повного номера підпункту (наприклад, «2.4.3» – третій підпункт четвертого пункту другого розділу).

Усі ілюстрації в роботах позначають словом «Рисунок» і нумерують у межах розділу, де вони розміщені, за винятком ілюстрацій, що знаходяться у додатках. Номер ілюстрації формується з номера розділу і порядкового номера ілюстрації у ньому (наприклад, Рисунок 5.2 – п'ятий рисунок другого розділу).

Таблиці та формули в роботах також нумерують у межах відповідних розділів. Номер таблиці складається з номера розділу, де вона розміщена, та її порядкового номера (наприклад, Таблиця 2.4 – четверта таблиця другого розділу).

3.3. Ілюстрації

Ілюстрації. Фотознімки розміром, меншим за формат А4 повинні бути наклеєні на стандартні аркуші білого паперу формату А4. Ілюстрації повинні мати назву, яку розміщують після номера ілюстрації. За потреби ілюстрації доповнюють пояснювальними даними (під рисунковий текст). Ілюстрації (фотографії, креслення, схеми, графіки, карти) і таблиці потрібно подавати в роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на такій

сторінці. Ілюстрації і таблиці, які розміщені на окремих сторінках роботи, включають до загальної нумерації сторінок. Таблицю, рисунок або креслення, розміри якого більше формату А4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після згадування в тексті або у додатках. Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу (наприклад, рис. 1.1.), за виключенням ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка.

3.4. Таблиці

Таблиці в роботах розміщують одразу після абзацу тексту, де на них є перше посилання, або на такій окремій сторінці (сторінках).

Логічний суб'єкт таблиці, тобто позначення тих предметів, які в ній характеризуються, розміщують у головці або боковику таблиці чи і в головці, і в боковику. Логічний предмет таблиці, тобто дані, які характеризують її логічний суб'єкт, розміщують у графах (колонках). Кожен заголовок (підзаголовок) графи чи рядка стосується усіх даних, відповідно, графи або рядка. Заголовки всіх елементів головки і боковика таблиці мають бути максимально стислими. Доцільно уникати повторів тематичних заголовків таблиць в елементах їх головок. Одиниці виміру за можливості краще розкривати у тематичних заголовках таблиць, а слова, що повторюються, – виносити до узагальнювальних заголовків. Те ж саме стосується і боковика, де слова, що повторюються, виносять у рубрики, які об'єднують ці слова, тощо.

На всі таблиці в тексті мають бути посилання. Кожна таблиця повинна мати заголовок, який розміщують через вільний рядок над таблицею. У цьому заголовку назву (тематичний заголовок) таблиць починають з великої літери і друкують через дефіс після слова «Таблиця» та її номера друкують курсивом над правим углом таблиці (наприклад, таблиця 1). Якщо таблиця переноситься на другу сторінку, то над таблицею справа пишеться курсивом продовження таблиці, а якщо таблиця має дві та більше сторінок, то вона виносить у додатки.

4. ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ ІЗ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІКА МІЖНАРОДНИХ АВТОМОБІЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ»

1. Роль і місце автомобільного транспорту в світовому господарстві.
2. Науково-технічний прогрес як фактор підвищення ефективності зовнішньоторговельного транспорту.
3. Фактори забезпечення економічної ефективності міжнародних перевезень.
4. Регіональні особливості міжнародних перевезень (на прикладі окремого виду транспорту).
5. Транспортно-логістичні системи світу.
6. Міжнародні транспортні організації.
7. Міжнародні транспортні конвенції.
8. Митне оформлення товарів при міжнародних транспортних перевезеннях.
9. Особливості ціноутворення на транспорті.
10. Посередництво у зовнішньоторговельних транспортних операціях.
11. Сучасний стан транспортної системи України.
12. Стратегія, принципи і засоби реалізації транспортної політики України.
13. Транспортні перевезення у ЗЕД України.
14. Україна в системі міжнародних автотранспортних перевезень.

15. Україна в системі міжнародних транзитних перевезень.
16. Ринок транспортно-логістичних послуг в Україні.
17. Міжнародно-правове забезпечення транспортних перевезень в Україні.
18. Вплив транспортного фактору на ефективність зовнішньо торговельних операцій.
19. Особливості транспортних умов договору купівлі-продажу при доставці товарів морським та автомобільним транспортом.
20. Особливості транспортних умов договору купівлі-продажу при поставці товарів залізничним та автомобільним транспортом.
21. Особливості транспортних умов договору купівлі-продажу при поставці товарів автомобільним транспортом і повітряним.
22. Особливості та головні аспекти діяльності автомобільного транспорту визначені міжнародними угодами та конвенціями.
23. Зміст та основні аспекти конвенції КДПВ (CMR).
24. Система міжнародних гарантій за конвенцією МДП.
25. Порядок та умови стягування штрафів за заподіяні збитки та порушення при міжнародних автомобільних перевезеннях.
26. Назвіть основні складові ефективності міжнародних перевезень автобілями в Україні.

27. Охарактеризуйте права, обов'язки і межі відповідальності мають міжнародні перевізники.
28. Основні переваги використання контейнерів при міжнародних автомобільних перевезеннях.
29. Специфіка міжнародних транзитних перевезень.
30. Коридори, що проходять через територію України.
31. Охарактеризуйте схему транзиту в Україні.
32. Визначте шляхи і заходи, що сприяють розвитку транзиту в Україні.
33. Назвіть фактори, що гальмують розвиток транзиту в Україні.
34. Форми посередництва в міжнародних транспортних операціях.
35. Особливості та основні операції транспортно-експедиторського обслуговування.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Господарський кодекс України: Закон України від 16. 01,2003 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2003. - Кс 18-22.
2. Господарсько-процесуальний кодекс України : Закон України від 16. 01. 2003 р. //Відомості ВерховноїРади України.- 2003.- №18-22.
3. Кодекс торгового мореплавства України : Закон України від 23. 05. 1995 р. // Відомості Верховної Ради України. -1993. -№47.
4. Конституція України : Закон України від 28. 06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 30.
5. Повітряний кодекс України : Закон України від 04.05.1993 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1993. - № 25.
6. Про автомобільний транспорт : Закон України від 05. 04. 2001 р. № 2344-III // Відомості Верховної Ради України. - 2001. - № 22.
7. Про виконавче провадження : Закон України від 21. 04.1999 р. № 606-XIU // Відомості Верховної Ради України. - 1999. - № 24.
8. Про власність: Закон України від 07. 02.1991 р. № 697-XII // Відомості Верховної Ради України. - 1991. - № 20.
9. Про Державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації: За-кон України від 20. 02. 2003 р. № 545-IV // Відомості Верховної Ради України. - 2003. - № 17.
10. Про Державну спеціальну службу транспорту: Закон України № 114 о-15 від 05. 02. 2004 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2004.
11. Про дорожній рух : Закон України від 30. 06.1993 р. X? 3353-XII // Відомості Верховної Ради України. - 1993. - № 31.
12. Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон: Закон України від 13.10.1992 р. № 2673-X 11 // Відомості Верховної Ради України. - 1992. -№ 50.
13. Про Комплексну програму утвердження України як транзитної держави у 2002-2010 роках // Відомості Верховної Ради України. - 2002. - № 24.
14. Про ліцензування певних видів господарської діяльності:

Закон України від 01. 06. 2000 р. № 1775-III // Відомості Верховної Ради України. - 2000. - № 36.

15. Григоров О. Правовий статус "національного повітряного перевізника: законодавча та договірна практика України / О. Григоров // Вісн. Київ, ун-ту. - 2002. - Вип. 21-24 (Сер. "Міжнар. відносини").

16. Гурков И.М. Страхование грузов и ответственность перевозчика / И. М. Гурков, И. В. Исаев. - СПб., 1999.

17. Дозорець О. Договір перевезення вантажу різними видами транспорту: правова характеристика / О. Дозорець // Підприємництво, господарство, право. - 2001. - № 7.

18. Дягтяренко В. Н. Организация перевозок грузов / В. Н. Дягтяр, В. В. Зимин, А. И. Костенко. - М., 1997.

19. Залесский В. В. Транспортные договоры : учеб.-практ. пособие / В. В. Залесский. - М., 2001.

20. Карабанович И. И. Международные автомобильные перевозки / И. И. Карабанович. - Мн., 1999.

21. Карлов О. О. Правове регулювання перевезень вантажів автомобільним транспортом / О. О. Карлов. - К., 1974.

22. Кокин А. С. Товарораспорядительные бумаги п торговом обороте /

А. С. Кокин. - М., 2000.

23. Пиринилов К. И. Транспортно-экспедиционное обслуживание / К. И. Пиринилов. - М., 1996.

24. Сидорченко В. Ф. Правовое регулирование морских споров /

25. В. Ф. Сидорченко. - С.-Пб., 2002.

26. Спирин И. В. Транспортное право / И. В. Спирин. - М., 2001.

27. Страхование ответственности автоперевозчиков и экспедиторов. - М., 1995.

28. Синецкий Б.И. "Внешнеэкономические операции: организация и техника" - М: Международные отношения, 2009г.-520с.

29. Раминский И.П. Основы внешнеэкономических знаний. -М: Международные отношения, 2010.-424с.

30. Радеба Л.Х. Дэниелс Д.Д. Международный бизнес: внешняя Среда и деловые операции: Пер с англ. -М.: "Дело Лтд",2006.-784с.

31. Ленчевский И.Ю. Основы внешнеэкономической деятельности. -М: Юнити, 2009.-345с.

32. Грачев Ю.Н. Транспортировка товаров при экспортно-

импортных операциях. Практическое пособие. -М: Разум, 2007г.-215с.

33. Левиков Г.А., Тарабанько В.В. Смешанные перевозки. Состояние, проблемы, тенденции. – М.: ТрансЛит, 2008. – 320 с.

34. Логистика: учеб. пособие / Б.А. Аникин [и др.]; под ред. Б.А. Аникина, Гаджинский А.М. Логистика: учебник для вузов. – 5-е изд. пер. и доп. – М.: Маркетинг, 2012. – 420 стр.

35. Неруш Ю.М. Логистика: учебник для вузов. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2013. – 495 стр.

Додаткова

1. Глогусь О. Логістика: Навч. посібник для студ. економічн. спец./ Олена Глогусь,; М-во освіти Укр.; Ін-т змісту і методів навчання; Тернопільська Акад. народного госп.. - Тернопіль: Економічна думка, 1998. - 166 с.

2. Ильина Е.Н. Менеджмент транспортных услуг. - М.: РМАТ, 1997. - 173 с.

3. Пиринилов, К.И. Транспортно-экспедиторское обслуживание./ К.И. Пиринилов – М.: Асмап, 2013. – 330 с.

4. Троцкая, Н.А. Транспорт в коммерческой деятельности./ Н.А. Троцкая. – М.: Асмап, 2014. – 302 с.

5. Шепелев, А.Ф. Транспортное обеспечение коммерческой деятельности./ А.Ф. Шепелев. – М.: Транспорт, 2013. – 286 с.

6. Дубиніна А.А., Сорокіна С.В. Основи митної справи в Україні Навч. посіб. -К: Професіонал, 2014. - 360 с.

7. Данько М.І., Дикань В.Л. Економіка міжнародних транспортних перевезень. – Х. ТОВ “Олант”, 2014 – 352 с.

Інформаційні ресурси

1. Официальный сайт Всемирной торговой организации.: http://www.wto.org/english/thewto_e/countries_e/

2. Официальный сайт ЮНКТАД: <http://unctadstat.unctad.org>

3. Статистика ООН по торговле товарами: comtrade.un.org

4. Официальный сайт Верховної Раді України: <http://zakon.rada.gov.ua>

5. Официальный сайт Укрстата: <http://www.ukrstat.gov.ua>
6. Сайт Минэкономразвития для участников ВЭД: http://www.ved.gov.ru/exportcountries/gb/about_gb/ved_gb/
7. Банк міжнародних розрахунків. – <http://www.bis.org>
8. Державна науково-технічна бібліотека України. – <http://gntb.gov.ua>
9. Енергетична Хартія. – <http://www.encharter.org>
10. Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР). – <http://www.ebrd.com>
11. Євростат. – <http://www.eurostat.com>
12. Законодавчі і нормативні акти України – <http://www.uazakon.com>
13. Індекс економічної свободи Heritage Foundation. – <http://www.heritage.org>
14. Міністерство закордонних справ України. – <http://www.mfa.gov.ua/mfa/ua/840.htm>
15. Міністерство юстиції України. – <http://www.minjust.gov.ua/>
16. Національний банк України. – <http://www.bank.gov.ua>
17. Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР). – <http://www.oecd.org>
18. Світова організація торгівлі (СОТ). – <http://www.wto.org>
19. Світовий Банк. – <http://www.worldbank.org>
20. Світовий економічний форум. – <http://www.weforum.org>
21. Україна й Світова організація торгівлі. – <http://wto.in.ua>
22. Україна фінансова: Інформаційна база даних. – <http://www.ufin.com.ua>